

C/2023/447

1.12.2023

P9_TA(2023)0112

De udfordringer, som Republikken Moldova står over for

Europa-Parlamentets beslutning af 19. april 2023 om de udfordringer, som Republikken Moldova står over for (2023/2595(RSP))

(C/2023/447)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til sine tidligere beslutninger om Republikken Moldova, Ukraine og Rusland,
 - der henviser til associeringsaftalen mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Moldova på den anden side⁽¹⁾, som omfatter et vidtgående og bredt frihandelsområde, og som trådte fuldt ud i kraft den 1. juli 2016,
 - der henviser til Republikken Moldovas ansøgning om EU-medlemskab af 3. marts 2022 og Det Europæiske Råds efterfølgende tildeling af kandidatstatus den 23. juni 2022 på grundlag af en positiv vurdering fra Kommissionen og i overensstemmelse med Parlamentets synspunkter,
 - der henviser til Kommissionens udtalelse af 17. juni 2022 om Republikken Moldovas ansøgning om medlemskab af Den Europæiske Union (COM(2022)0406), Rådets konklusioner af 24. juni 2022 om Ukraines, Republikken Moldovas og Georgiens ansøgninger om medlemskab, Kommissionens analytiske rapport af 1. februar 2023 om Moldovas tilpasning til gældende EU-ret (SWD(2023)0032) og Kommissionens associeringsgennemførelsesrapport af 6. februar 2023 om Republikken Moldova (SWD(2023)0041),
 - der henviser til Det Europæiske Råds konklusioner af 23. marts 2023,
 - der henviser til den fælles erklæring efter det 7. møde i Associeringsrådet EU-Moldova den 7. februar 2023 og til sluterklæringen fra det 13. møde i Det Parlamentariske Associeringsudvalg EU-Moldova den 23. marts 2023,
 - der henviser til FN-pagten, Helsingforslutakten og Parischartret for et nyt Europa,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 132, stk. 2 og 4,
- A. der henviser til, at Republikken Moldova siden begyndelsen har fordømt Ruslands angrebskrig mod Ukraine og har støttet Ukraines territoriale integritet; der henviser til, at Republikken Moldova er blevet uforholdsmæssigt hårdt ramt af krigen og har været nødt til at håndtere en tilstrømning af over 700 000 ukrainske flygtninge — forholdsmæssigt flere end noget andet land — hvoraf over 100 000 stadig befinder sig i landet, mens den moldoviske økonomi er blevet hårdt ramt af tabt handel, et fald i udenlandske investeringer og øgede energi- og transportpriser; der henviser til, at Den Russiske Føderation i samarbejde med indenlandske russisksponsorerede aktører har givet næring til og udnyttet den deraf følgende økonomiske usikkerhed til at fremme modstanden mod og delegitimere den moldoviske regerings proeuropæiske politikker;
- B. der henviser til, at Rusland har brugt sin gaseksport som et redskab til at lægge pres på den moldoviske regering, herunder på dens proeuropæiske orientering, ved kunstigt at skabe en gasforsyningskrise i 2021 og 2022; der henviser til, at Ruslands anvendelse af energi som våben yderligere har blotlagt den moldoviske energisektors skrøbelighed, mens landets forbindelser til EU's markeder og mekanismer for gas og elektricitet har hjulpet landet med at overvinde krisen; der henviser til, at høje energipriser har ført til en stigning i inflationen på 30 %, og at Moldovas økonomiske produktion faldt med 5,9 % fra år til år i faste priser i 2022; der henviser til, at Moldova har diversificeret sin naturgasforsyning væk fra Rusland, men at landets elforsyning på trods heraf stadig er afhængig i vid udstrækning af det russiskejede kraftværk Cuciurgan i Transdnestrienområdet;

⁽¹⁾ EUT L 260 af 30.8.2014, s. 4.

- C. der henviser til, at Rusland i begyndelsen af 1990'erne var direkte deltager i Transdnestrienkrigen mod den moldoviske stat og siden da er fortsat med at sponsorere det i realiteten besatte Transdnestrienområde, hvor det anslås, at Rusland endnu i dag ulovligt opretholder 1 500 russiske tropper; der henviser til, at FN's Generalforsamling den 22. juni 2018 indtrængende opfordrede Den Russiske Føderation til betingelsesløst og uden yderligere forsinkelse at gennemføre en velordnet tilbagetrækning af sine styrker og sit forsvarsmateriel fra Republikken Moldovas område; der henviser til, at depotet i Cobasna, der ligger i Transdnestrienområdet tæt på grænsen mellem Ukraine og Moldova, indeholder ca. 22 000 ton ammunition og militært udstyr fra sovjettiden bevogtet af den operationelle gruppe af russiske styrker; der henviser til, at Den Russiske Føderation på trods af de tilsagn, der blev givet i 1999 og igen i 2021, ikke har sikret en fuldstændig destruktion af disse våben og tilbagetrækningen af dens ulovligt udstationerede tropper;
- D. der henviser til, at Den Russiske Føderations præsident, Vladimir Putin, den 21. februar 2023 ophævede sit dekret af 7. maj 2012 om foranstaltninger til gennemførelse af Den Russiske Føderations udenrigspolitik, som bl.a. forpligtede Rusland til at finde metoder til at løse separatistspørgsmålet »baseret på respekt for Republikken Moldovas suverænitet, territoriale integritet og neutrale status i forbindelse med fastlæggelsen af Transdnestiens særlige status«;
- E. der henviser til, at Den Russiske Føderation har anvendt provokation, desinformation, cyberangreb og andre hybride midler til at undergrave Republikken Moldovas stabilitet og suverænitet; der henviser til, at Republikken Moldova i de seneste år har håndteret en stigning i desinformation fra russiske og prorussiske kilder og medieforetagender; der henviser til, at Ruslands undergravende aktiviteter i det moldoviske informationsrum også har til formål at underminere den udbredte folkelige støtte til midlertidigt fordrevne ukrainere og til Den Europæiske Union, at fastlåse ukrainske styrker ved den sydlige grænse og at fremme destabilisering; der henviser til, at andre aktive foranstaltninger, der er planlagt af Rusland, omfatter oprettelse og fremme af frontorganisationer, der udgiver sig for at være NGO'er og »kulturcentre«, for at etablere stærke prorussiske politiske og samfundsmæssige støttebaser, bringe Republikken Moldova tilbage til en tilstand, hvor landet er afhængigt af russiske kulbrinter, og iværksætte aktioner, der kan føre til væbnet optrapning i det besatte Transdnestrienområde i Republikken Moldova; der henviser til, at russiske embedsmænd gentagne gange og fejlagtigt har hævdet, at den russisktalende befolkning i Republikken Moldova er undertrykt;
- F. der henviser til, at russiske missiler, der er rettet mod Ukraine, ved flere lejligheder er fløjet over moldovisk territorium i klar modstrid med Moldovas suverænitet, og at russiske missilrester ved flere lejligheder er faldet ned på Moldovas territorium, hvilket har forvoldt skade og bragt civile liv i fare; der henviser til, at Moldovas luftovervågning og -forsvar akut har behov for investeringer og modernisering, og at Moldovas regering har anmodet sine vestlige partnere om luftforsvarssystemer;
- G. der henviser til, at Ukraines præsident Volodymyr Zelenskij den 9. februar 2023 meddelte Det Europæiske Råd, at Ukraine havde standset en russisk efterretningstjenestes plan om at ødelægge det demokratiske system i Republikken Moldova og etablere kontrol over landet; der henviser til, at dette senere blev bekræftet af Republikken Moldovas præsident, Maia Sandu, som erklærede, at landet havde modtaget efterretninger, der tydede på, at Rusland planlagde at omstyrte landets proeuropæiske lederskab med vold;
- H. der henviser til, at Rusland bruger interne, prorussiske oligarker og politiske kræfter såsom Şor-partiet til at destabilisere den politiske situation i landet; der henviser til, at Şor-partiet angiveligt siden august 2022 aktivt har rekrutteret borgere, sørget for deres logistiske arrangementer og misbrugt deres sårbare økonomiske situation ved at give økonomiske incitamenter til at deltage i regeringsfjendtlige protester; der henviser til, at lederen af Şor-partiet, Ilan Şor, flygtede fra Republikken Moldova i 2019 efter at være blevet dømt for hvidvask af penge og underslæb i en banksvindelskandale, der resulterede i, at et beløb svarende til 1 mia. USD blev bortledt fra Moldovas banksystem; der henviser til, at appeldomstolen i Chisinau den 13. april 2023 idømte Ilan Şor 15 års fængsel for korruptionsanklager i sagen om banksvindel; der henviser til, at moldoviske anklagere anmoder om, at han udleveres fra Israel, og også har retsforfulgt hans parti for at modtage ulovlig finansiering;
- I. der henviser til, at den moldoviske regering har opfordret EU til at indføre sanktioner mod den flygtede oligark Ilan Şor, som beskyldes for at hjælpe Rusland med at føre en hybrid krig mod regeringen i Chisinau ved at sprede social uro; der henviser til, at oligarkerne Ilan Şor og Vladimir Plahotniuc er blevet straffet af USA og Det Forenede Kongerige for deres deltagelse i banksvindel til en værdi af 1 mia. USD og andre ulovlige ordninger;
- J. der henviser til, at Republikken Moldovas demokrati under den nylige regeringsrokade har vist sin modstandsdygtighed over for russisk desinformation og propaganda og dette til trods for russiske og russisksponsorerede aktørers øgede undergravende aktiviteter; der henviser til, at det moldoviske folk og den moldoviske ledelse på trods af alle disse forsøg på destabilisering fortsat er fast besluttet på at følge den proeuropæiske kurs, som de har valgt;

- K. der henviser til, at Republikken Moldova indgav sin ansøgning om medlemskab af EU den 3. marts 2022, hvilket påviste de moldoviske myndigheders og borgernes vilje til at fremme Moldovas europæiske integration; der henviser til, at Republikken Moldova nu er kandidatland til EU-medlemskab;
- L. der henviser til, at Republikken Moldovas regering har indledt en ambitiøs politisk, retslig og institutionel reformproces og har vist, at den er fast besluttet på at gennemføre de ni skridt, der er anført i Kommissionens udtalelse, med henblik på at opfylde betingelserne for at kunne indlede tiltrædelsesforhandlinger; der henviser til, at Moldovas regerings gennemførelse af eksisterende aftaler viser dens engagement i et tættere samarbejde med og en tættere integration i Unionen; der henviser til, at tiltrædelse af EU fortsat er en meritbaseret proces, som er underlagt opfyldelsen af fastlagte kriterier og betingelser;
- M. der henviser til, at Republikken Moldova er en nær og værdsat partner for EU, og at forbindelserne mellem EU og Moldova er blevet intensiveret i løbet af det seneste år på grundlag af et gensidigt tilsagn om at styrke deres politiske associering og uddybe deres økonomiske integration; der henviser til, at Rådets konklusioner af 13. december 2022 om udvidelsen og stabiliserings- og associeringsprocessen lagde vægt på en yderligere uddybning af EU's sektorsamarbejde med Moldova og landets integration i EU's indre marked; der henviser til, at EU og dets medlemsstater har ydet betydelig politisk, økonomisk og humanitær støtte til Republikken Moldova og har været aktivt engageret i at fremme retsstatsprincippet, demokratiet og reformerne i landet; der henviser til, at Det Europæiske Råds konklusioner af 23. marts 2023 bekræftede EU's vilje til fortsat at yde al relevant støtte til Republikken Moldova og pålagde Kommissionen at fremlægge en støttepakke forud for næste møde; der henviser til, at en ambitiøs og omfattende støttepakke er afgørende for både at modvirke eksterne aktørers destabiliserende aktiviteter og for at fastholde landets vej mod tiltrædelse;
- N. der henviser til, at Unionen siden oktober 2021 har givet Republikken Moldova 1,09 mia. EUR i lån og tilskud for at styrke landets modstandsdygtighed, herunder budgetstøtte, makrofinansiel bistand, humanitær bistand og bistand under EU-civilbeskyttelsesmekanismen og Moldovas støtteplatform; der henviser til, at anden rate af de 105 mio. EUR i makrofinansiel bistand, der blev givet tilsagn om i november 2022, stadig ikke er blevet udbetalt; der henviser til, at Rådet i 2021 traf bistandsforanstaltninger til en værdi af 7 mio. EUR og 40 mio. EUR i 2022 i yderligere ikkedødbringende militær bistand inden for rammerne af den europæiske fredsfacilitet (EPF); der henviser til, at EU-grænsebistandsmissionen (EUBAM) støtter Moldovas og Ukraines bestræbelser på effektivt at forvalte deres fælles grænse;
- O. der henviser til, at Republikken Moldova vil være vært for det næste topmøde i Det Europæiske Politiske Fællesskab i Chişinău, hvilket viser Moldovas ambitiøse og resolute proeuropæiske holdning;
- P. der henviser til, at Republikken Moldova har overvundet de betydelige logistiske blokeringer ved sin grænse til Ukraine ved at indsætte yderligere specialiseret grænsevagtpersonale;
- er solidarisk med Republikken Moldovas befolkning i denne vanskelige periode og gentager sin urokkelige støtte til Republikken Moldovas uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet; fordømmer på det kraftigste Ruslands gentagne forsøg på at destabilisere Republikken Moldova, landets regering og samfund ved hjælp af hybride midler, anvendelse af energiforsyninger som våben, gentagne krænkelse af landets luftrum, desinformationskampagner og iscenesatte demonstrationer samt truslen om magtanvendelse; opfordrer de russiske myndigheder til at respektere Republikken Moldovas uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet, til at indstille deres provokationer og forsøg på at destabilisere landet, til at trække deres militære styrker tilbage fra Transdnestrienområdet i Republikken Moldova, til at sørge for en sikker evakuering eller fuldstændig destruktion af al ammunition og alt udstyr på depotet i Cobasna under internationalt tilsyn og til at støtte en fredelig og holdbar løsning på konflikten i Transdnestrien i overensstemmelse med folkerettens principper og inden for Republikken Moldovas internationalt anerkendte grænser;
 - opfordrer EU og dets medlemsstater til nøje at overvåge situationen i Republikken Moldova og træffe foranstaltninger til at imødegå Den Russiske Føderations brug af hybride midler; opfordrer EU til at øge sin støtte til Republikken Moldova, herunder ved at stille flere tekniske ressourcer, økonomisk bistand og ekspertise til rådighed til bekæmpelse af desinformation, cyberangreb og andre hybride angreb; opfordrer Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) til at forbedre den strategiske kommunikation om EU i Republikken Moldova; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til fortsat at støtte mediernes uafhængighed i Republikken Moldova samt bestræbelserne på at øge samfundets mediekendskab og kritiske analysefærdigheder med henblik på at forbedre befolkningens evne til at opdage desinformation;

3. glæder sig over præsident Maia Sandus lederskab og politiske mod og ligeledes den beslutsomhed og det ansvar, hvormed de moldoviske myndigheder har formået at afsløre og modvirke russiskstøttede forsøg på at destabilisere regeringen; opfordrer Rådet, Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til grundigt at vurdere de eksisterende støttemanifestationer under hensyntagen til de øgede sikkerhedsrisici for Republikken Moldova og behovet for at gøre Moldovas statslige institutioner, væbnede styrker og samfund mere modstandsdygtige over for forsøg på destabilisering og provokation udefra; glæder sig over det svenske formandskabs forslag om at oprette en civil mission i Moldova inden for rammerne af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (EU's partnerskabsmission i Moldova — EUPM Moldova) med henblik på at yde støtte til bekæmpelse af desinformation, cybertrusler og hybride trusler; opfordrer medlemsstaterne til at oprette og hurtigt iværksætte en ambitiøs rådgivende civil EU-mission inden for rammerne af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik og til derfor at prioritere missionens iværksættelse på mødet i Rådet for Udenrigsanliggender den 22. maj 2023 og til at sikre, at denne mission får tilstrækkeligt med personale og finansiering;

4. opfordrer Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til yderligere at styrke samarbejdet med Republikken Moldova for at gøre landet mere modstandsdygtigt over for hybride trusler, herunder gennem fælles udvikling af en strategi til sikring af integriteten af og sikkerheden ved lokalvalget i 2023, præsidentvalget i 2024 og parlamentsvalget i 2025, for at støtte det arbejde, der udføres af journalister og civilsamfundsorganisationer, der søger at bekæmpe desinformation; opfordrer Kommissionen og de moldoviske myndigheder til at styrke deres strategiske kommunikation med den moldoviske befolkning, herunder også i Transdnestrienområdet i Republikken Moldova; opfordrer endvidere de sociale medieplatforme til at udvikle, tilpasse og gennemføre specifikke foranstaltninger til moderering af onlineindhold, der er tilpasset desinformationssammenhængen i Republikken Moldova;

5. glæder sig over de moldoviske myndigheders klare fordømmelse af Ruslands angrebskrig mod Ukraine og glæder sig over regeringens tilsagn om at tilpasse sig EU's restriktive foranstaltninger over for Rusland; opfordrer Kommissionen til at bistå Moldova med at gennemføre disse sanktioner og til at yde støtte til at afbøde eventuelle negative konsekvenser; roser Moldovas fortsatte solidaritet med de personer, der flygter fra Ukraine på grund af Ruslands angrebskrig, og landets nylige beslutning om at yde dem midlertidig beskyttelse i overensstemmelse med den relevante EU-lovgivning; opfordrer Kommissionen til fortsat at yde humanitær bistand gennem EU's civilbeskyttelsesmekanisme, støtte til grænseforvaltning gennem Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex) og EUBAM, som er blevet flyttet, såvel som støtte til overførsel af personer til EU's medlemsstater inden for rammerne af solidaritetsplatformen; gentager sin opfordring til Kommissionen og de moldoviske myndigheder om at tage hensyn til de særlige behov hos flygtningebørn fra Ukraine, der i øjeblikket opholder sig i Moldova, og til at oprette støtteprogrammer for flygtningekvinder, navnlig dem, der har behov for specialiseret støtte til ofre for kønsbaseret vold, og sikre adgang til seksuelle og reproduktive sundheds tjenester;

6. understreger Republikken Moldovas rolle som garant for regional sikkerhed, navnlig siden begyndelsen af Ruslands fuldstændige invasion af Ukraine; glæder sig over stigningen i støtten fra den europæiske fredsfacilitet til Republikken Moldova i 2022 for at bidrage til at modernisere Moldovas væbnede styrker; opfordrer medlemsstaterne til at øge de bidrag, som Republikken Moldova modtager fra den europæiske fredsfacilitet, via langsigtede og forudsigelige årlige tildelinger, som bl.a. vil sætte Moldova i stand til at forbedre sin luftovervågning og sit luftforsvar og dermed også øge EU's sikkerhed ved dets grænser;

7. støtter det fortsatte arbejde inden for rammerne af den politiske og sikkerhedsmæssige dialog på højt plan mellem EU og Republikken Moldova for at styrke samarbejdet om udenrigs- og sikkerhedspolitik, rejse relevante spørgsmål af betydning for den regionale sikkerhed og stabilitet og drøfte mulighederne for tæt koordinering og effektive bistands- og støttemanifestationer; udtrykker sin påskønnelse af Republikken Moldovas deltagelse i EU's uddannelsesmission i Mali og dens hensigt om at bidrage til EU's uddannelsesmission i Somalia og EUFOR ALTHEA i Bosnien-Hercegovina og om at intensivere samarbejdet om imødegåelse af hybride trusler;

8. opfordrer EU og dets medlemsstater til at udvide anvendelsesområdet for den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner til ligeledes at medtage korrupsion, der underminerer et lands sikkerhed, stabilitet, forfatningsmæssige orden og demokratiske institutioner, som en strafbar handling; opfordrer EU og dets medlemsstater til at indføre øjeblikkelige sanktioner mod dem, der forsøger at destabilisere Republikken Moldova, underminere landets sikkerhed, stabilitet og forfatningsmæssige orden eller korrumpere landets politiske og økonomiske institutioner; opfordrer i den forbindelse EU til indføre personbestemte sanktioner mod oligarkerne Ilan Şor og Vladimir Plahotniuc, som er på flugt, og, hvor det er relevant, at indføre sanktioner mod deres virksomheder og politiske organisationer; opfordrer de respektive værtslande og -territorier til at udlevere Ilan Şor og Vladimir Plahotniuc, så de kan stilles for en domstol i Republikken Moldova;

9. bekræfter på ny sit engagement i Republikken Moldovas medlemskab af Den Europæiske Union; mener, at det vil udgøre en geostrategisk investering i et forenet og stærkt Europa; anerkender regeringens fremskridt med hensyn til reformer og grad af tilpasning til gældende EU-ret og opfordrer den til at intensivere arbejdet hen imod en fuldstændig og effektiv gennemførelse af associeringsaftalen og det vidtgående og brede frihandelsområde; opfordrer EU's og medlemsstaternes ledere til fortsat at investere i politisk dialog med Republikken Moldova og også at besøge landet, bl.a. for at vise EU's engagement i Moldovas europæiske fremtid; opfordrer Kommissionen til at knytte klare, målbare og konsekvente kriterier og benchmarks til de ni skridt, der er fastlagt for Republikken Moldova med henblik på at gøre fremskridt hen imod et EU-medlemskab;

10. glæder sig over de moldoviske myndigheders betydelige bestræbelser på at fremme reformdagsordenen og deres faste beslutning om at opfylde de ni skridt, som er fastlagt i Kommissionens udtalelse, på trods af Ruslands pres og de kriser, som Ruslands angrebskrig mod Ukraine har udløst; opfordrer Republikken Moldova til beslutsomt at fortsætte sin reformdagsorden med hensyn til demokrati og retsstatsprincippet; opfordrer regeringen til at samarbejde med alle interessenter om at opnå en gennemgribende, holdbar og omfattende reform af retsvæsenet og korruptionsbekæmpelsen i overensstemmelse med EU's og Venedigkommissionens henstillinger; roser de afgørende skridt, som regeringen har taget for at forbedre retsvæsenets funktion, herunder de fremskridt, der er gjort i den forudgående undersøgelsesprocedure for nye medlemmer af det øverste retsråd og det øverste anklageråd; opfordrer alle relevante aktører, navnlig generalforsamlingen af dommere, til at sikre, at de resterende stillinger i det øverste retsråd besættes hurtigt og i overensstemmelse med de høje standarder, der er fastsat for dets medlemmers integritet; glæder sig over de foranstaltninger, der er truffet på området for bekæmpelse af korruption, såsom gennemførelsen af lovgivningen om retssager in absentia og fremskridtene i retsforfølgningen i en række højt profilerede korruptionssager eller sagerne vedrørende banksvindel på 1 mia. USD; opfordrer de moldoviske myndigheder til at fortsætte og yderligere styrke deres bestræbelser på at bekæmpe korruption, navnlig ved at præcisere mandatene for landets specialiserede korruptionsbekæmpende institutioner og ved at styrke effektiviteten af det nationale antikorrupsionscenter og den nationale integritetsmyndighed; minder om, at det er vigtigt at etablere troværdige resultater med hensyn til retsforfølgelse og domfældelse for korruption på grundlag af proaktive og effektive efterforskninger som et spørgsmål af højeste prioritet;

11. støtter Moldovas bestræbelser på at bekæmpe organiseret og grov international og grænseoverskridende kriminalitet; opfordrer Kommissionen til at øge bistanden til moldoviske retshåndhavende myndigheder, så de kan forebygge disse former for kriminalitet; glæder sig over Republikken Moldovas styrkede samarbejde med Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol), Den Europæiske Unions Agentur for Uddannelse inden for Retshåndhævelse (Cepol) og Frontex og opfordrer Kommissionen og Rådet til at styrke disse institutioners tilstedeværelse i Moldova; glæder sig over det tætte samarbejde inden for rammerne af EU-støtteknudepunktet for intern sikkerhed og grænseforvaltning i Moldova og opfordrer til en styrkelse af EU-støtteknudepunktet, bl.a. ved at udpege og opretholde kontaktpunkter i de relevante EU-institutioner og ved at yde yderligere økonomisk bistand fra EU til dets operationelle aktiviteter; opfordrer EU og dets medlemsstater til at øge deres støtte til Moldovas indenrigsministerium og til at forbedre samarbejdet med Republikken Moldova om udvekslingen af klassificerede informationer;

12. glæder sig over Republikken Moldovas tilsagn om at øge sine bestræbelser på at opfylde det krav om afvikling af oligarkvældet, der er fastsat i Kommissionens udtalelse; glæder sig over udkastet til lov om afvikling af oligarkvældet, lovgivningen om medieejerskab og vedtagelsen af den nye strategi for forvaltning af statsjendom, statslige virksomheder og enheder med statskapital 2022-2030; opfordrer imidlertid indtrængende myndighederne til at følge op på Venedigkommissionens henstillinger om at følge en systemisk tilgang med det formål at styrke institutionerne og lovgivningen vedrørende fjernelse af monopoler, konkurrencepolitik, politiske partier, valg, beskatning og bekæmpelse af korruption og hvidvask af penge; opfordrer Kommissionen til at præcisere den »proces om afvikling af oligarkvældet«, der er beskrevet i de ni trin;

13. gentager sin opfordring til et innovativt, komplementært og fleksibelt samspil mellem gennemførelsen af associeringsaftalen og forhandlingsprocessen om EU-tiltrædelse, som gør det muligt gradvist at integrere Republikken Moldova i EU's indre marked på grundlag af en prioriteret handlingsplan og relevante sektorprogrammer, og som giver adgang til relevante EU-midler, således at moldoviske borgere kan høste fordelene ved tiltrædelse gennem hele processen og ikke først, når den er fuldført;

14. understreger, at det er vigtigt at fremme landets reformproces med henblik på at forbedre levestandarden for befolkningen, navnlig for de mere sårbare befolkningsgrupper og for befolkningen i regionerne, og give de yngre generationer attraktive udsigter med hensyn til at leve og arbejde i landet; minder også om behovet for, at Moldova overholder sine tilsagn om at styrke ligestillingen mellem kønnene og bekæmpe vold mod kvinder som beskrevet i de ni trin i Kommissionens udtalelse;

15. ser frem til Republikken Moldovas opfyldelse af de ni skridt, der blev fastlagt i Kommissionens udtalelse og i Kommissionens vurdering som led i udvidelsespakken 2023; opfordrer i den forbindelse Kommissionen og Det Europæiske Råd til at indlede EU-tiltrædelsesforhandlinger inden udgangen af 2023, når de ni skridt er blevet opfyldt;

16. opfordrer EU og dets medlemsstater til at støtte Republikken Moldovas integration ved at indarbejde landet i EU's programmer, instrumenter og agenturer såsom EU's program for det indre marked, programmet for et digitalt Europa, EU-civilbeskyttelsesmekanismen, Det Europæiske Miljøagentur, Connecting Europe-faciliteten, Det Europæiske Forsvarsagentur, Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC), DiscoverEU, programmet for beskæftigelse og social innovation m.fl. og styrke Republikken Moldovas deltagelse i programmer, som landet allerede har tilsluttet sig, såsom Erasmus Mundus;

17. opfordrer EU og dets medlemsstater til fortsat at yde politisk, økonomisk og humanitær støtte til Republikken Moldova, bl.a. via Moldova-støtteplatformen, som blev lanceret i 2022, og til at fremme retsstatsprincippet, demokratiet og reformerne i landet; opfordrer EU og dets medlemsstater til at øge den økonomiske og tekniske bistand til støtte for en hurtig og effektiv EU-integrationsproces for Republikken Moldova og opfordrer til, at der ydes økonomisk bistand til Republikken Moldova, navnlig i form af direkte budgetstøtte; opfordrer til, at der gives politiske briefinger til Republikken Moldova før og efter Rådets samlinger i overensstemmelse med den nuværende praksis for landene på Vestbalkan;

18. anerkender betydningen af EU's omfattende støttepakke, som har mobiliseret over 1,09 mia. EUR i lån og tilskud siden oktober 2021 for at styrke Moldovas modstandsdygtighed; glæder sig over Kommissionens udbetaling af et tilskud på 10 mio. EUR den 5. april 2023 som led i anden rate af den igangværende makrofinansielle bistand til Republikken Moldova til en samlet værdi af 150 mio. EUR, som den forventer udbetalt fuldt ud uden forsinkelser; forventer, at udbetalingen af yderligere 40 mio. EUR i lån vil følge i begyndelsen af maj 2023; opfordrer Kommissionen til hurtigt at udbetale de 105 mio. EUR i budgetstøtte, der blev bebudet i november 2022, for at styrke Moldovas makroøkonomiske og finansielle stabiliseringsbestrebelse; glæder sig over den yderligere stigning på 145 mio. EUR i makrofinansiell bistand som foreslået af Kommissionen og bekræfter, at det er rede til at støtte denne foranstaltning; opfordrer til en hurtig vedtagelse af forslaget for at gøre det muligt at udbetale midlerne i løbet af 2023;

19. opfordrer Kommissionen til at udarbejde den støttepakke til Republikken Moldova, som Det Europæiske Råd anmodede om den 23. marts 2023, senest til Det Europæiske Råds møde den 29. juni 2023 med henblik på at styrke landets modstandsdygtighed, sikkerhed, økonomi og energiforsyning og støtte landets vej mod tiltrædelse af EU;

20. understreger vigtigheden af at give Republikken Moldova adgang til EU's finansielle førtiltrædelsesinstrumenter så tidligt som muligt; opfordrer Kommissionen til at forelægge et forslag om at revidere IPA III-forordningen⁽²⁾ i overensstemmelse hermed så hurtigt som muligt, herunder et forslag om at øge det samlede IPA III-budget tilstrækkeligt; understreger ligeledes betydningen af at sikre synergier mellem EU-programmer og yderligere ressourcer fra EU og internationale finansielle institutioner, medlemsstaterne og andre donorer;

21. glæder sig over de midlertidige liberaliseringsforanstaltninger for at støtte Republikken Moldovas økonomi ved at tildele årlige toldfrie toldkontingenter, så det kan overvinde tabet af sine eksportmarkeder i Rusland, Belarus og Ukraine; opfordrer EU til at tage hurtige og betydelige skridt i retning af en permanent liberalisering af sine toldkontingenter med henblik på at sikre forudsigelighed og øge landets tiltrækningskraft på mellemlang til lang sigt for investorer, som den moldoviske regering havde anmodet om; bemærker, at landbruget er en central økonomisk sektor for Republikken Moldova, og at ovennævnte foranstaltninger derfor også bør ledsages af støtte til bæredygtigheden af Moldovas landbrugsproduktion; opfordrer EU til, i betragtning af strukturen i Republikken Moldovas lille økonomi og på grundlag af positive revisionsvurderinger, også at tillade import af yderligere moldoviske animalske produkter og til at medtage moldoviske landbrugere i kompensationsmekanismen for producenter, der er berørt af markedsforstyrrelserne som følge af krigen i Ukraine;

22. fordømmer Ruslands fortsatte energifrapresning og udtrykker sin støtte til Republikken Moldovas bestræbelser på at øge energisikkerheden ved at diversificere forsyningskilderne, reducere forbruget og købe energi på det europæiske marked og udvikle sammenkoblingsinfrastruktur (f.eks. højspændingsledningerne Isaccea-Vulcănești og Suceava-Bălți) og ligeledes til Moldovas beskyttelse af dets borgere gennem en kompensationsplan for de mest sårbare grupper via energisårbarhedsfonden; opfordrer EU og dets medlemsstater til fortsat at bistå Republikken Moldova med at opnå energiuafhængighed, herunder ved at øge landets produktionskapacitet, konnektivitet, diversificering, tiltrække investeringer i vedvarende energikilder og energieffektivitet og samtidig sikre miljømæssig bæredygtighed og stræbe efter kulstofneutralitet i overensstemmelse med Moldovas strategiske prioriteter; opfordrer indtrængende EU til at anvende nødfinansiering til at styrke Republikken Moldovas tilslutning til EU's elnet og mindske afhængigheden af energi produceret

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1529 af 15. september 2021 om oprettelse af et instrument til førtiltrædelsesbistand (IPA III) (EUT L 330 af 20.9.2021, s. 1).

i Transdnestrienområdet; understreger, at det er af kritisk betydning, at EU og partnerne bidrager til at afbøde de konsekvenser, som Ruslands angrebskrig mod Ukraine har for de moldoviske energipriser, og opfordrer til, at der ydes yderligere bistand efter behov; tilskynder Moldova til at gøre fuld brug af den fælles gasindkøbsmekanisme gennem EU's energiplatform for at sikre landets forsyningssikkerhed og adgang til økonomisk overkommelig energi; opfordrer EU-institutionerne til at støtte Republikken Moldova i denne indsats;

23. opfordrer EU og dets institutioner til at støtte Republikken Moldovas bestræbelser på at modernisere sit betalingssystem med henblik på at opfylde betingelserne for integration i det fælles eurobetalingsområde (SEPA) og til at tage de nødvendige skridt til at opfylde målet om at afskaffe roamingtaksterne mellem Republikken Moldova og EU ved at begynde med at udvide ordningen om roaming til hjemmetakst til også at omfatte Republikken Moldova;

24. glæder sig over forlængelsen af aftalen mellem EU og Moldova om liberalisering af vejgodstransport indtil den 30. juni 2024, hvilket vil gøre det muligt for Moldova at gøre fuld brug af alternative eksportruter for at støtte landets økonomi; glæder sig over Moldovas deltagelse i transportfællesskabets arbejde og opfordrer til yderligere samarbejde med henblik på at bane vejen for Moldovas fulde medlemskab af transportfællesskabstraktaten samt oprettelsen af en repræsentation for transportfællesskabet i Chişinău; opfordrer transportfællesskabets sekretariat til at støtte udviklingen af en handlingsplan for gennemførelse af EU's regelværk på transportområdet i national lovgivning;

25. opfordrer EU til yderligere at støtte rehabiliteringen og opgraderingen af jernbaneinfrastrukturen i Republikken Moldova og havnen i Giurgiuleşti som led i en løsning på regionale og globale fødevarerikkerhedsproblemer og som et middel til at støtte økonomierne i Republikken Moldova og Ukraine;

26. glæder sig over Republikken Moldovas tiltrædelse af EU4Health-programmet og opfordrer Kommissionen til at tilbyde Moldova yderligere støtte til lanceringen og gennemførelsen af programmet;

27. tilskynder til afholdelse af bilaterale parlamentariske møder mellem medlemsstaternes parlamenter og Republikken Moldovas parlament samt mellem Kommissionen og Republikken Moldovas regering og anbefaler, at det overvejes, hvordan man kan fremskynde det tidspunkt, hvor observatører fra Republikken Moldova kan tiltræde deres pladser i Europa-Parlamentet, f.eks. ved at knytte det til afslutningen af forhandlingerne om specifikke klynger; udtrykker sin vilje til at bidrage til at støtte og styrke det parlamentariske demokrati i Republikken Moldova, herunder gennem Jean Monnet-dialogen, når det er relevant i landets nationale kontekst;

28. minder om, at en konsolidering af Republikken Moldovas administrative kapacitet er et centralt krav, der er fastsat i Kommissionens udtalelse af 17. juni 2022; noterer sig konsekvenserne af Ruslands krig mod Ukraine for Republikken Moldovas hårdt prøvede budget og administrative kapacitet; opfordrer i den forbindelse de moldoviske myndigheder til at fortsætte deres bestræbelser på at øge kvaliteten af og kapaciteten hos det personale i den offentlige forvaltning, der arbejder med tiltrædelsen af EU; opfordrer Kommissionen til at udstationere EU-tjenestemænd til moldoviske ministerier; opfordrer Kommissionen til, i betragtning af Republikken Moldovas udfordringer og status som EU-kandidatland, yderligere at øge sin personalekapacitet med hensyn til at håndtere og støtte tiltrædelsesprocessen for Republikken Moldova, både i Bruxelles og i Chişinău, og til at oprette en særlig enhed for Republikken Moldova i Kommissionens Generaldirektorat for Naboskabspolitik og Udvidelsesforhandlinger (GD NEAR);

29. understreger, at samarbejde med og deltagelse af civilsamfundet i beslutningsprocessen vil være grundlaget for en vellykket gennemførelse af de nødvendige reformer for at bringe Republikken Moldova tættere på EU; opfordrer EU-institutionerne og medlemsstaterne til at øge deres støtte til civilsamfundet i Republikken Moldova;

30. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Europarådet, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa, De Forenede Nationer og Republikken Moldovas præsident, regering og parlament og til Den Russiske Føderation.